

Respons från berörda institutioner på Stockholms universitet angående skrivningen om Svenska barnboksinstitutet i ”Utkast till nationell biblioteksstrategi”

I ”Från ord till handling. På väg mot en nationell biblioteksstrategi - UTKAST” finns ett par hänvisningar till Svenska barnboksinstitutet (Sbi). Den ena (s. 54) anger en möjlig inordning av Sbi, som forskningsinstitut, i KB varigenom effektivitet antas uppnås: ”en särskild egen stiftelse för en viss sorts böcker, barnböcker” tycks alltför resurskrävande. Den andra hänvisningen görs indirekt (s. 36) som Sbi som möjlig delansvarig part för kompetensutveckling kring läsfärdighet i riket.

Vi vill mot bakgrund av den grunda beskrivningen av Sbi här tydliggöra institutets centrala roll och väsentliga uppdrag som just en fristående specialiserad statligt stödd stiftelse med strikt fokus på kunskapsutveckling och -spridning om svensk barn- och ungdomslitteratur.

Svenska barnboksinstitutet är en nationell samlingspunkt för forskning inom områdena barnkultur i allmänhet och barn- och ungdomslitteratur i synnerhet, vilket innebär att Sbi skapar arenor och mötesplatser för forskare i Sverige och många gånger även i Norden och internationellt. Genom anordnande av konferenser, workshops och program, initierande av ny forskning och olika forskningsprojekt, handhavande av stipendier för forskare, som medelförvaltare osv. är institutet ett viktigt nav för svensk forskning om barn- och ungdomslitteratur.

Sbi har en rad olika samarbeten med forskare och nätverk runtom i landet genom sina olika projekt. Ett exempel är att institutet är initiativtagare till en omfattande svensk barnlitteraturhistoria, något som idag saknas, där en rad forskare anlitas för att skriva helt nya studier. Ett annat är en forskarantologi om samtida svensk ungdomslitteratur som initierades på grund av att det saknades forskning och undervisningsmaterial för högskolan inom detta område. Denna publicerades 2017 och används nu i undervisningen runtom i landet. Institutet ansvarar även för en vetenskaplig skriftserie som samlar det mesta av teoretisk litteratur som ges ut i Sverige inom området, och ger ut Sveriges enda forskningstidskrift med fokus på barn- och ungdomslitteratur, *Barnboken – tidskrift för barnlitteraturforskning*, där såväl svenska som nordiska och ibland internationella forskare löpande publicerar sina forskningsresultat. Tidskriften är att betrakta som den ledande i en nordisk kontext och är refereegranskad.

Även institutets bibliotek är en ovärderlig resurs för såväl forskare som studenter. Här får forskare och studenter tillgång till en av världens största teoretiska samlingar inom forskningsfältet, en närmast fullständig samling av de barn- och ungdomsböcker som har getts ut i Sverige, klippssamlingar, arkivmaterial och mycket annat. Att allt detta finns på en och samma plats är mycket värdefullt. Här finns även en forskarsal och kompetent personal som ger service. Sbi sätter också ämnesord både på den teoretiska litteraturen och barnlitteraturen, viktiga verktyg för både forskarna och studenterna.

Slutligen för Sbi också ut ny forskning genom sina olika kanaler, som nyhetsbrev och sociala medier. Även institutets årliga genomgång av föregående års barn- och ungdomsboksutgivningen i Sverige, Bokprovningen, är mycket viktig för svensk barnlitteraturforskning och barnkulturforskning, och hänvisas till i var och varannan studie. Där presenteras statistik och en genomgång av själva utgivningen.

Vi finner att Sbi:s roll för läsfrämjande i landet, för forskningsfältet barn- och ungdomslitteratur, och för den kommande nationella biblioteksstrategin tydligare behöver skrivas fram i ”Från ord till handling”.

På vilket sätt Svenska barnboksinstitutets föreslagna samordning med KB (s. 54) skulle stärka barnbokens ställning anges inte i utredningen. Därmed ser vi en risk med att barnboken – och barnkulturen – återigen marginaliseras, vilket i slutändan alltid drabbar barnen.

Karin Helander
Professor i teatervetenskap
Institutionen för kultur och estetik

Elina Druker
Professor i litteraturvetenskap, särsk. barn- och
ungdomslitteratur
Institutionen för kultur och estetik

Eva Söderberg
Universitetslektor
Institutionen för språkdidaktik

Margareta Aspán
Universitetslektor, bitr. prefekt
Barn- och ungdomsvetenskapliga institutionen

Magnus Öhrn
Docent i litteraturvetenskap
Institutionen för kultur och estetik
Föreståndare för Centrum för barnkulturforskning